

Hallitus § 112

25.11.2025

Helsingin seudun liikenteen lausunto Vaaralan raitiovaunuvarikon ehdotussuunnitelmasta sekä Vaaralan varikon kustannusten korvaamista koskevan sopimuksen hyväksyminen

236/08.00.00.03/2025 Vaaralan raitiovaunuvarikkohanke

Hallitus 25.11.2025 § 112

Esittelijä Vs. toimitusjohtaja Vesa Silfver
Valmistelija Liikenne-tulosalueen johtaja Johanna Wallin, etunimi.sukunimi@hsl.fi
Sopimus päällikkö Jami Vitikainen, etunimi.sukunimi@hsl.fi

Tausta

Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy (Kaupunkiliikenne) pyytää Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) hallituksen lausuntoa Vaaralan raitiovaunuvarikon ehdotussuunnitelmasta 31.12.2025 mennessä.

Johdanto

Kaupunkiliikenne on laatinut hankesuunnitelman ja sen pohjalta ehdotussuunnitelman uudesta Vantaan Vaaralaan sijoitettavasta raitiovaunuvarikosta. Varikko on välttämätön investointi raitioliikenteen Vantaan Ratikalle suunnitellun pikaraitiolinja 20 liikennöinnin aloittamisen kannalta. HSL on osallistunut suunnitteluun sekä projektiryhmä- että ohjausryhmätasolla ja valmistelua on viety HSL:n toivomaan suuntaan.

Uuden varikon päätöksenteko on tarkoitus tehdä kevään 2026 aikana ja rakentaminen alkaisi vuoden 2026 aikana. Uusi varikko olisi valmis matkustajaliikenteen käyttöön vuoden 2029 aikana.

Lausunnon tiivistelmä

HSL pitää raitiotievarikkoinvestointia tarpeellisena Vantaalle suunnitellun pikaraitiolinjan numero 20 liikennöinnin kannalta. Varikon suunnitellut toteutusratkaisut mahdollistavat varikon vaiheittain toteuttamisen ja varikkotilojen muuntojoustavuuden. HSL:n vuonna 2021 antamassa lausunnossa varikoiden kehittämissuunnitelmasta edellytettiin, että varikoiden tulee toimitilojen ja ratainfraan puolesta mahdollistaa kilpailutilanteessa toimiville liikenteenharjoittajille itsenäinen liikenteen operointi ja sitä tukevat tehtävät. Vaaralan varikon suunnittelussa on huomioitu monitoimijaympäristö varikon muuntojoustavuuden, huoltopaikkojen suunnittelun, ratainfraan ratkaisujen, taloteknisten ratkaisujen sekä henkilökunnan tilaratkaisujen osalta.

Varikkoinvestointi nostaa raitioliikenteen operointikustannuksia, koska varikot maksetaan pääsääntöisesti osana operointikustannuksia. Ehdotussuunnitelman mukainen investointikustannus on yhteensä 93,9 miljoonaa euroa, josta arviolta 56,9 miljoonaa euroa kohdistuu raitioliikenteen operointikustannuksiin ja 37,0 miljoonaa euroa infrakustannuksiin. Varikon nettovaikutus HSL:n vuotuisiin kokonaiskustannuksiin 1. täyden käyttövuoden osalta on arviolta 7,3 miljoonaa euroa (operointi 4,8 miljoonaa euroa ja infrakorvaus 2,5 miljoonaa euroa).

Varikon esitettyjen kustannusten vaikutus lipunhintoihin 50 % subventioasteoletuksella on noin +1,1 % tai kuntaosuuteen ilman lipunhintojen korotuksia keskimäärin noin +0,3 % (Vantaan osuus kasvaa +1,9 %). HSL:n näkemys on, että varikkoinvestointi ei saa nostaa lippujen hintoja, vaan rahoituksen täytyy tulla kunnilta tai valtiolta.

Arvioitaessa koko HSL:n kustannuksia pidemmällä aikavälillä olennaisiksi eriksi nousevat joukkoliikenneinfraan liittyvät infrakorvaukset sekä operointikustannuksiin sisältyvät varikko- ja kalustoinvestointien kiinteät, liikennöinnistä riippumattomat kulut. Kiinteähintaisessakin tarkastelussa HSL:n vuotuisten kokonaiskustannusten odotetaan ylittävän miljardin euron rajapyykin 2030-luvun alkuun mennessä. Nykykäsityksen mukaisten raidevarikkojen ja -kaluston (kaikki raideliikennemuodot) tulevat käyttöönotot kasvattaisivat toteutuessaan raideliikenteen operointikustannusten kiinteitä eriä 2030-luvulla enimmillään yli 90 miljoonalla eurolla vuodessa. (Arvio ei kuitenkaan sisällä jo ennestään maksettavia, liikennöinnistä riippumattomia operoinnin kiinteitä eriä eli vanhaa kalustoa, varikoita tai operointikustannuksiksi siirtyviä peruskorjauksia tai niiden poistumaa.)

Sopimus Vaaralan raitiovaunuvarikon kustannusten korvaamisesta

Vaaralan raitiovaunuvarikkoa koskevan sopimuksen tarkoituksena on sopia HSL:n pitkäaikaisesta sitoumuksesta, jonka mukaisesti HSL takaa Kaupunkiliikenteelle korvauksen Vaaralan raitiovaunuvarikkoon liittyvien pääoma- ja ylläpitokustannusten kattamiseksi. Lisäksi sopimuksella sovitaan ehdoista, joiden mukaisesti Kaupunkiliikenne sitoutuu vuokraamaan varikon tiloja tarvittavilta osin HSL:n kilpailuttaman liikennöitsijän käyttöön.

Selvyyden vuoksi todetaan, että Sopimus ei koske varikon ratainfraa eikä ratainfraan kunnossapitoon liittyviä varikon tiloja, jotka Vantaan kaupunki osoittaa HSL:n käyttöön ko. osapuolten välisellä infrasopimuksella (sopimus joukkoliikenneinfraan kustannusten korvaamisesta 30.6.2011) ja joihin liittyvistä kustannuksista HSL maksaa kaupungille ko. sopimuksen perusteella. Vantaan kaupunki ja Kaupunkiliikenne sopivat erikseen ko. osapuolten välisen sopimuksen, jossa määrätään tässä tarkoitettun infran käyttöoikeudesta ja korvauksista.

HSL korvaa Kaupunkiliikenteelle Varikon hankinnasta ja peruskorjauksista aiheutuvat pääomakustannukset täysimääräisesti pääomakorvauksena sekä käyttö- ja ylläpitomenoista aiheutuvat kustannukset ylläpitokorvauksena. Kustannusten suuruus ja vaikutus HSL:n talouteen on kuvattu tarkemmin lausuntopyynnön liitteissä (liite 3, *Lausuntopyynnön liite 2 Ehdotussuunnitelma*) ja edellä mainitussa HSL:n lausunnossa (liite 4, *HSL:n hallituksen lausunto koskien Vaaralan raitiovaunuvarikon ehdotussuunnitelmaa*). Mikäli Vantaan ratikka -hanke peruuntuu, ei HSL silloin vastaa sopimuksessa kuvatuista kustannuksista.

Varikon tai sen osakokonaisuuksien hallinnanluovutuksen jälkeisessä käyttöönottovaiheessa HSL maksaa ylläpitokorvausta, mutta ei pääomakorvausta. HSL maksaa Kaupunkiliikenteelle ylläpitokorvausta enintään 30 kuukautta ennen matkustajaliikenteen aloitusta. Sen jälkeen, kun Varikko tai sen osa otetaan liikennekäyttöön, HSL maksaa ylläpitokorvauksen lisäksi myös pääomakorvausta. Pääomakorvauksen maksuvelvollisuus alkaa

Hallitus § 112

25.11.2025

käyttöönottokuukautta seuraavan kuukauden alusta siltä osin, kun varikko on liikennekäytössä.

Sopimus on voimassa, kunnes kolmenkymmentä (30) vuotta on kulunut HSL:n pääomakorvauksen maksuvelvollisuuden alkamisesta. Sopijapuolet sitoutuvat viimeistään kaksi (2) vuotta ennen Sopimuksen päättymistä neuvottelemaan uudesta pitkäaikaisesta sopimuksesta koskien varikon käyttöä liikennöintitarkoituksessa sekä siihen liittyvien kustannusten korvaamista. HSL:llä on etuoikeus neuvotella Kaupunkiliikenteen kanssa uudesta pitkäaikaisesta sopimuksesta.

Ehdotus

Hallitus päättää

- a) antaa liitteen mukaisen ehdollisen lausunnon Vaaralan varikon ehdotussuunnitelmasta. Puoltavan lausunnon edellytyksenä on, että HSL ja Kaupunkiliikenne allekirjoittavat kustannusjaon määrittävän alla hyväksyttävän sopimuksen. Lisäksi puoltavan lausunnon edellytyksenä on, että Vantaan ratikka -hanke toteutetaan; sekä
- b) valtuuttaa vs. toimitusjohtajan viimeistelemään ja allekirjoittamaan sopimuksen Vaaralan raitiovaunuvarikkoa koskevien kustannusten korvaamisesta. Valtuutuksen edellytyksenä on, että Vantaan ratikka -hanke toteutetaan.

Päätös

Hallitus päätti hyväksyä ehdotuksen yksimielisesti.

Liitteet

1. Lausuntopyyntö Vaaralan raitiovaunuvarikon ehdotussuunnitelmasta
2. Lausuntopyynnön liite 1 Hankkeen esittely
3. Lausuntopyynnön liite 2 Ehdotussuunnitelma (Vaaralan varikon ehdotussuunnitelman kustannukset, perustelu muutoksille)
4. HSL:n hallituksen lausunto Vaaralan raitiovaunuvarikon ehdotussuunnitelmasta
5. Sopimusluonnos Vaaralan raitiovaunuvarikkoa koskevien kustannusten korvaamisesta
6. Vaaralan raitiovaunuvarikon sopimusluonnoksen liitteet

Liitteet ovat julkisia päätöksenteon jälkeen.

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Pöytäkirja on julkaistu yleisessä tietoverkossa (www.hsl.fi) 26.11.2025.

Tiedoksianto asianosaiselle

Lähetetty tiedoksi 26.11.2025 sähköisesti.

Todistan pöytäkirjanotteen oikeaksi

Helsingissä 26.11.2025

Hallitus § 112

25.11.2025

Pirjo Sailavuo-Asikainen
assistentti

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 112

Oikaisuvaatimusohje

Päätöksiin tyytymätön saa tehdä siitä oikaisuvaatimuksen HSL:n hallitukselle (kuntalaki 134 §). Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (*asianosainen*).

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä myös HSL:n jäsenkunta sekä luonnollinen henkilö, yhteisö, laitos tai säätiö, joka kuntalain 3 §:n mukaisesti on jäsenenä jossakin HSL:n jäsenkunnista.

Oikaisuvaatimus on tehtävä neljäntoista (14) päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää mukaan lukematta. Myöhästynyttä oikaisuvaatimusta ei oteta tutkittavaksi.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon:

- kolmen (3) päivän kuluttua viestin lähettämisestä, jos päätös on annettu asianosaiselle tiedoksi sähköisestä asiointista viranomaistoiminnassa annetun lain (13/2003) 19 §:ssä säädetyllä tavalla
- seitsemän (7) päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, jos päätös on annettu asianosaiselle tiedoksi kirjeellä ilman saantitodistusta
- saantitodistukseen merkittynä päivänä, jos päätös on lähetetty asianosaiselle tiedoksi saantitodistuksin
- tiedoksiantotodistukseen merkittynä päivänä, jos päätös on annettu asianosaiselle tiedoksi henkilökohtaisesti.

Niiden, jotka eivät ole asianosaisia, katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän (7) päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on julkaistu HSL:n internetsivuilla.

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti (myös sähköinen muoto täyttää kirjallisen muodon vaatimuksen). Siitä on käytävä ilmi, mihin päätökseen se on kohdistettu, millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään oikaisuvaatimuksen, oikaisuvaatimuksen tekijän vaatimus perusteineen sekä oikaisuvaatimuksen tekijän nimi ja yhteystiedot.

Oikaisuvaatimus on toimitettava HSL:lle:

Sähköpostiosoite: hsl(at)hsl.fi
Postiosoite: HSL, PL 100, 00077 HSL
Käyntiosoite: Opastinsilta 6 A, Helsinki
Aukioloaika: ma–pe klo 8.00–16.00

Asiakirjojen on niiden toimitustavasta riippumatta oltava perillä viimeistään muutoksenhakuajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä.